

Bakgrunn for vedtak

Sørdalselva kraftverk

Rødøy kommune i Nordland fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Strømdalskraft SUS
Referanse	201300170-35
Dato	30.03.2016
Notatnummer	KSK-notat 33/2016
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Auen Korbøl

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Strømdalskraft SUS søker om å utnytte to felt som renner sammen i Sjørdalselva. Det er omsøkt et inntak på kote 320 (delfelt 1) og et på kote 380 (delfelt 2) i hvert sitt elveløp. Felles kraftstasjonen er planlagt på kote 140. Brutto fallhøyde er på hhv. 180 og 240 m.

Middelvannføringen er 308 l/s for delfelt 1 og 242 l/s for delfelt 2, og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på hhv. 770 og 600 l/s for delfelt 1 og 2. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på hhv. en 480 og 420 m lang elvestrekning. Det er planlagt slipp av minstevannføring på hhv. 52 og 41 l/s hele året for delfelt 1 og 2. Dette tilsvarer omtrent verdiene for 5-persentilene for henholdsvis sommer og vinter i elvene. Kraftverket vil ha en samlet installert effekt på 2,4 MW og gi en årlig produksjon på 5,8 GWh.

Rødøy kommune anbefaler en utbygging som omsøkt. **Fylkesmannen i Nordland** mener prosjektet har moderat konflikt. Dette gjelder i hovedsak planlagte inngrep i den registrerte naturbeitemarka og forholdet til reindrift og økt aktivitet i området. **Nordland fylkeskommune** anbefaler NVE å gi tillatelse, men forutsetter at anleggsperioden legges utenfor reinens kalvingsperiode. **FNF Nordland** stiller spørsmålsteget ved om kunnskapsgrunnlaget for naturmiljø er godt nok utredet, men har ingen ytterligere bemerkninger. **Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt** har kommet med en foreløpig uttalelse om at de vil bli berørt av tiltaket. **Statens vegvesen** har kommentert at det må søkes i god tid ved kryssing av fylkesvei med kabel. **Sametinget** har behov for å gjennomføre en befaring av området før endelig uttalelse kan gis. **Direktoratet for mineralforvaltning** og **Kystverket** har ingen merknader til tiltaket.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 5,8 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2013-15) har NVE klarert drøyt 2,0 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Sjørdalselva kraftverk vil produsere 5,8 GWh i et gjennomsnittså og ha en utbyggingskostnad som er over gjennomsnittet for småkraftverk.

I dette vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Sjørdalselva kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. Hensynet til landskap er imidlertid vektlagt. I høringsrunden ble det rettet lite motstand mot prosjektet, men det ble av noen parter pekt på behovet for å ta hensyn til reinens kalvingsperiode og at ferdsel i området reguleres dersom det bygges ut.

NVE mener at virkningene av en utbygging vil være begrensede med den utbyggingsløsningen som nå er omsøkt med boring av tunnel til begge de planlagte inntakene.

Av hensyn til de registrerte naturverdiene som vil bli berørt ved en eventuell utbygging mener NVE at det må slippes en tilstrekkelig minstevannføring dersom kraftverket bygges og det må tas hensyn til den registrerte naturbeitemarka i en byggefase.

NVE mener at konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser er akseptable, og at fordelene i form av en økt produksjon av fornybar energi på ca. 5,8 GWh/år overstiger disse ulempene.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Strømdalskraft SUS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Sjørdalselva kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Småkraftpakke Svartisen

NVE har foretatt en samlet behandling av fem søknader om tillatelse til bygging av små kraftverk i Gildeskål og Rødøy kommuner. De respektive *bakgrunn for vedtak*-notatene for de fem søknadene er angitt i tabellen under.

KOMMUNE	KRAFTVERK	PRODUKSJON (OMSØKT)	PRODUKSJON (GITT)	KSK NOTAT NR.
Gildeskål	Tindåga	10,9	0	31/2016
	Breivikelva	9,2	9,2	32/2016
Rødøy	Sørdalselva	5,8	5,8	33/2016
	Buvika	2,0	0	34/2016
	Melfjordbotn	12,13	12,13	35/2016
		Sum 40,03	Sum 27,13	

Under behandlingen av søknadene har NVE vurdert hver enkelt sak for seg og vurdert sumvirkningene av eksisterende og nye utbygginger der hvor NVE har funnet dette relevant.

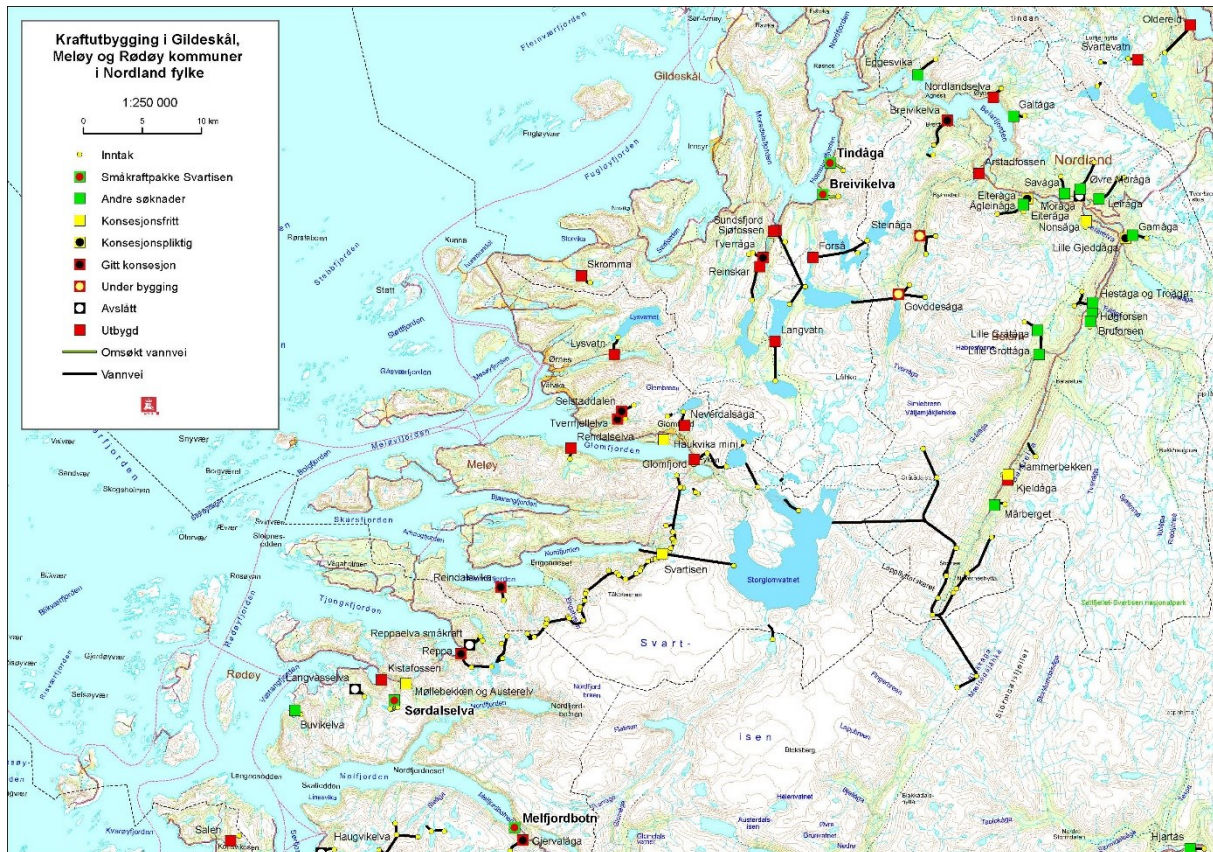
En samlet behandling av sakene er valgt for å gjøre det enklere for NVE å vurdere samlet belastning av de konsesjonssøkte tiltakene og gi en mer helhetlig oversikt over fordeler og ulemper for allmenne og private interesser. Samlet høringsutsendelse av sakene gjør det også lettere for høringsparter å vurdere sakene opp mot hverandre og gi mer grundige innspill på samlet belastning.

I høringsperioden for sakene ble det fremmet innsigelser fra Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune. Fylkesmannen i Nordland fremmet innsigelse til Melfjordbotn kraftverk på grunn av konsekvenser for reindrift. I uttalelsen fra Fylkesmannen fremgår det at innsigelsen trekkes dersom inntaket utformes slik at det ikke kommer i konflikt med flyttlei for rein. Nordland fylkeskommune fremmet innsigelse til Buvikelva kraftverk på grunn av konsekvenser for landskap. NVE har ikke sett det nødvendig å avholde innsigelsesmøte med Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune fordi Melfjordbotn kraftverk har tilpasset prosjektet og fordi vi har fulgt fylkeskommunens anbefaling for Buvikelva.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved tre av de fem omsøkte små kraftverkene er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. Dette gjelder Breivikelva, Sørdalselva og Melfjordbotn kraftverk. NVE mener ulempene ved bygging av Tindåga og Buvikelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt for disse to kraftverkene.

Samlet vil NVEs positive vedtak og innstillinger i disse fem sakene gi inntil 27,13 GWh i ny fornybar energiproduksjon i et middels år. Vi mener dette vil gi et bidrag til å oppfylle kravet i den felles sertifikatordningen inngått med Sverige. Disse prosjektene vil etter vårt syn ikke ha vesentlige negative virkninger for allmenne og private interesser.

Oversiktskart småkraftpakke Svartisen

Innhold

Sammendrag	1
NVEs konklusjon	2
Småkraftpakke Svartisen	3
Søknad	6
Høring og distriktsbehandling	10
NVEs vurdering	14
NVEs konklusjon	20
Forholdet til annet lovverk	20
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	22
Vedlegg	24

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Strømdalskraft SUS, datert 11.12.2014:

«..

Strømdalskraft SUS ønsker å utnytte vannfallet i Sjørdalselva i Rødøy Kommune i Nordland fylke og søker herved om følgende tillatelser:

1 Etter vannressursloven, jf. §8, om tillatelse til:

- Å bygge Sjørdalselva kraftverk
- Overføring av sidebekk fra nedbørsfelt 2 (2,8 km²) til inntak*

2 Etter energiloven om tillatelse til:

- Bygging og drift av Sjørdalselva Kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.
- Anleggskonsesjon for bygging og drift av 22kV kraftlinje som beskrevet i søknaden»

*Søknaden er endret noe i epost mottatt fra Minikraft AS datert 14.7.2015. Prosjektet er nå omsøkt med to inntak og to turbiner. Dette vil fremgå av hovedtabell og videre beskrivelse av prosjektet.

Sjørdalselva kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Delfelt 1	Delfelt 2 (opprinnelig overføring)
Nedbørsfelt	km ²	3,4	2,8
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	9,71	7,62
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	90,6	86,3
Middelvannføring	l/s	308	242
Alminnelig lavvannføring	l/s	52	41
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	57	45
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	55	43

KRAFTVERK

Inntak	moh.	320	380
Avløp	moh.	140	140
Lengde på berørt elvestrekning	m	480	420
Brutto fallhøyde	m	180	240
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,426	0,569
Slukeevne, maks	l/s	770	600
Minste driftsvannføring	l/s	77	60
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	52	41
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	52	41
Tilløpsrør, diameter	mm	700	700
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	480	420
Installert effekt, maks	MW	1,183	1,229
Bruktid	timer	2300	2300

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	1,5	1,1
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	1,75	1,45

Produksjon, årlig middel*	GWh	2,72	2,83
---------------------------	-----	------	------

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	12,24	12,74
Utbyggingspris	kr/kWh	4,5	4,5

*Oppdaterte tall for produksjon oppgir et årlig middel som ikke stemmer med summen av tallene for sommer og vinter. I det videre arbeidet med søknaden legger vi til grunn en produksjon på 3,25 og 2,55 GWh for hhv. delfelt 1 og 2.

Sørdalselva kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR		Turbin 1	Tubin 2
Ytelse	MVA	1,3	1,36
Spennning	kV	0,69	0,69
TRANSFORMATOR			
Ytelse	MVA	3,0	3,0
Omsetning	kV/kV	0,69/22	0,69/22
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)			
Lengde	m	2550	
Nominell spenning	kV	22	
		Jordkabel	

Om søker

Tiltakshaver er Strømdalskraft SUS, som også vil foreta utbyggingen av Sørdalselva kraftverk. Selskapet har som mål å eie og drive kraftverk. Selskapet har for tiden ingen kraftverk som de eier eller driver.

Beskrivelse av området

Sørdalselva ligger i Rødøy kommune i Nordland fylke, ca. 8 km fra Jektvik.

Nedbørfeltet strekker seg fra 749 meter over havet og ned til inntakene på kote 320/380. Sørdalselva drenerer områdene sør for Kisttinden og Innerfjellet, og renner ut i Strømdalselva ved fylkesvei 17. Sør-dalen er preget av rasmark og ur. Sørdalselva renner gjennom dalen, og renner stedvis rolig gjennom små bassenger med sandbanker. Elven har også gravd seg ned i terrenget og skapt raviner enkelte steder. Fra kraftstasjonen på kote 140 og opp til inntakene er området preget av fjellsider, bratt ur med relativt store steiner. Nedre deler av Sør-dalen blir benyttet som beitemark for sauer og kyr.

Fylkesvei 17 går like nord for tiltaket og det er etablert flere skogsveier i området som tilhører grunneier. Grunneier har slåttemark i både Strømdalen og Sør-dalen og en hytte i nærheten av inntaket på kote 320. Der Sør-dalen møter Strømdalen er det bebyggelse i form av våningshus og driftsbygninger.

132 kV regionalnett har trasé gjennom Sør-dalen. Det går også en 22 kV luftlinje i Strømdalen, fra Kista til Straumdalstunnelen.

Teknisk plan

Inntak

Inntakspunktet 1 er tenkt plassert på ca. kote 320 som i opprinnelig søknad. Damtoppen skal holdes så lav som mulig, slik at dammen ikke fremstår som ruvende i landskapet. Inntaket utformes med overløpsterskel og arrangement for slipp av minstevannføring. Høyde på dam blir om lag 1,5 m, bredde om lag 5 m, med et neddemt areal oppstrøms på ca. 500 m².

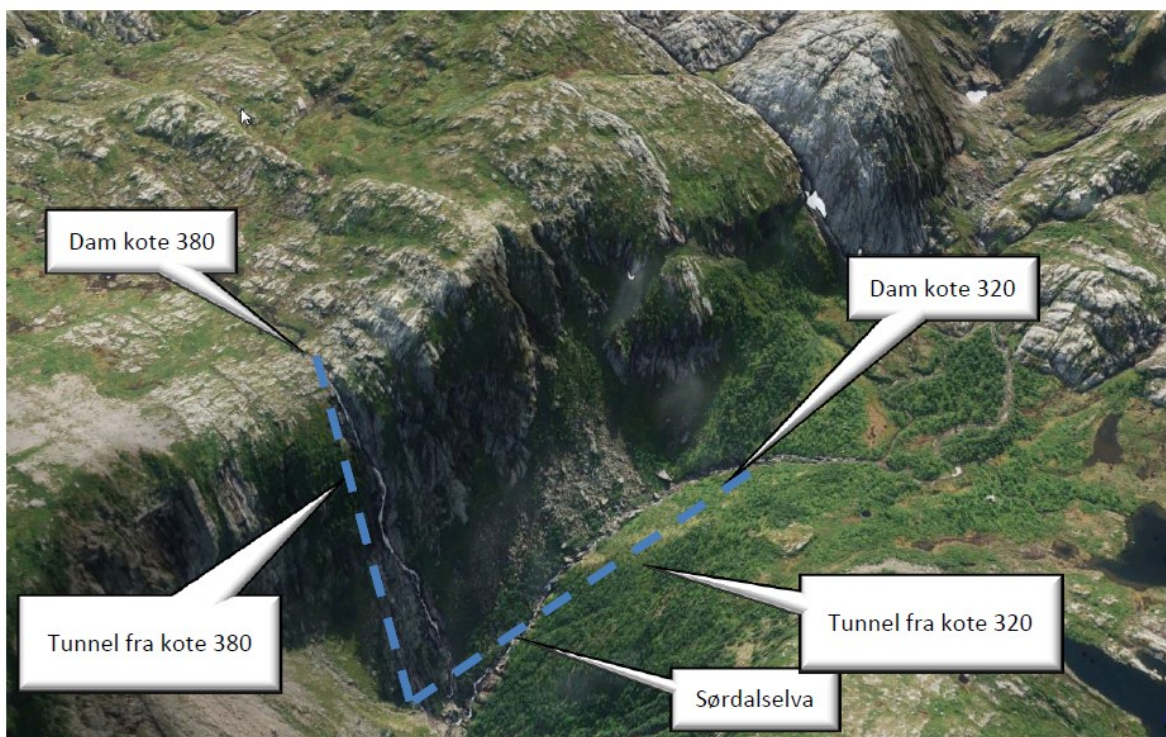
Inntakspunktet 2 er tenkt plassert på kote 380. Anordning for slipp av minstevannføring skal monteres i dammen. Det beregnes en om lag 3 m bred dam med en høyde på opptil 1 m.

Vannvei

Det planlegges fullprofilboring med diameter 700 mm fra begge inntak. Ved kraftstasjon må det sprenges inn til et påhugg for de borede tunnelene da disse må ha stigning hele veien. Det vil bli støpt en plugg for overgang til rør de siste meterne inn i kraftstasjonen.

Tunnelen fra inntakspunkt 1 vil bli ca. 480 m. Tunnelen fra inntakspunkt 2 vil bli ca. 420 meter.

Utnyttelsesgraden vil være den samme som i opprinnelig søknad, men kraftstasjonen vil flyttes ca. 360 m lenger opp langs elva.

Overføringstunnel kote 380

Foto: norgei3d.no

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er tenkt plassert på kote 140, med utløp til Sjødalselva, og med nødvendig sikkerhetsavstand til 132 kV luftlinje.

Anlegget planlegges utbygget med to Peltonturbiner. Installert effekt blir på tilsammen 2,4 MW og ytelse 3,0 MVA med en spenning på 690 V. Transformator 3,0 MVA og spenning 0,69 / 22 kV/kV.

Nettilknytning

Eksisterende 22 kV kraftlinje går ca. 2200 m fra kraftstasjonen. For tilknytning til nettet vil det bli lagt en jordkabel, med nominell spenning på 22 kV og et tverrsnitt på 95 mm², frem til tilknytningspunktet.

Strømdalskraft søker egen anleggskonsesjon for 2200 m 95 mm² TSLF jordkabel fra tilknytningspunktet fram til kraftstasjonen. Ved kraftstasjonen vil det bli bygget en trafokiosk med nødvendig bryteranlegg. Trafoen vil ha omsetningsforhold 1,69/22kV med ytelse 3,0 MVA.

Veier

Atkomsten til kraftstasjonen vil bli via eksisterende skogsvei og ny permanent vei, med en lengde på ca. 900 m.

Massetak og deponi

Det vil ikke være behov for massetak og deponi i forbindelse med tiltaket. Masser fra etablerte grustak kan være aktuelle som omfyllingsmasser for røret.

Ved fullprofilboring av de to tunnelene vil det bli en del finmasser. Dette planlegges deponert rett sør for utløpet av tunnelen. Det er i dag et naturlig søkk i terrenget hvor man planlegger å deponere dette. Man vil da først ta av toppdekket for så å legge dette over til slutt. Alternativt flyttes dette ned i eksisterende grustak hvor dette vil bli lagret til framtidig bruk som planering/fyllmasse.

Arealbruk

Arealbruken er ikke oppdatert iht. de nye planene.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

I kommuneplanens arealdel ligger deler av området i et område avsatt til Landbruks-, Natur- og Friluftsmål.

Regional plan for små vannkraftverk i Nordland

Nordland fylkeskommune vedtok i 2012 «Regional plan for små vannkraftverk i Nordland». Denne planen skal være gjeldende politikk på området i perioden 2012 – 2025. Planens del 3, kap. 10.4 Rødøy-Lurøy, omhandler blant annet områdene for tiltaket, men vassdraget er ikke vurdert spesielt. I planen er området ikke innenfor naturvernområde eller verna vassdrag. Strekningen langs E12 i Strømdalen er i planen avmerket som område naturtype 311, Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti. Dette området befinner seg ca 2 km nedstrøms kraftstasjonen. Området er avmerket og ha verdi for reindriften. Området har middels verdi som fjordlandskap.

Samlet plan (SP)

Sørdalselva omfattes ikke av Samla plan.

Verneplan for vassdrag

Sørdalselva er ikke inkludert i verna vassdrag.

Nasjonale laksevassdrag

Sørdalselva berører ikke nasjonale laksevassdrag.

EUs vanndirektiv

Sørdalselva inngår i vannområde Rødøy-Lurøy i vannregion Nordland

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. Søknaden ble sendt ut på høring sammen med søknaden om Melfjordbotn og Buvikelva kraftverk i Rødøy kommune. NVE var på befaring i området den 23.6.2015 sammen med representanter for søkeren, grunneiere og FNF Nordland. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Rødøy kommune fattet følgende vedtak den 25.2.2015:

« ...

1. Rødøy kommune viser til søknad av 11.12.14 fra Strømdalskraft SUS om konsesjon for utbygging av Sørdalselva Kraftverk i Rødøy kommune.

2. Rødøy kommune tilrår utbygging av Sørdalselva Kraftverk.»

Fylkesmannen i Nordland har uttalt seg i brev datert 8.4.2015 og mener at prosjektet har moderat konflikt:

« ...

Vurdering

Naturmiljø

Berggrunnen synes i all hovedsak å bestå av gneis, jfr. NGUs berggrunnskart. Dette er en hard bergart som forvitrer lite, og gir basefattige substrater. Løsmassene i influensområdet er i stor grad dominert av skredmaterialet, men med noe breelvavsetninger i Sordalen fra samløpet med sidebekken. Over skoggrensen er det stort sett bart fjell og tynt dekke. Det grove skredmaterialet gjør at vegetasjonsdekket er dårlig utviklet mange steder (Arnesen, G. 2011).

Ecofact konkluderer etter befaring i influensområdet med at «de økologiske forholdene i Sjørdalen med nordvendte og basefattige substrater gir svært trivielle forhold og lavt potensiale for sjeldne og rødlistede arter innen gruppene karplanter, moser og lav». Det ble heller ikke påvist arter som er oppført på Norsk rødliste for arter 2010. Fylkesmannen har heller ingen registreringer av truede eller nær truede arter i influensområdet.

De berørte elvene går for store deler i bratte løp med fosser og stryk over blankskurte berg eller steinur. Det er ingen fossesprøytoner eller fossenger tilknyttet disse områdene. De biologiske verdiene her er små. Det ble kun avdekket helt trivielle moser på deler av strekningene. Potensialet for produktive bunndyrsamfunn og sjeldne arter vurderes som lite på bakgrunn av få egnede habitater.

Den registrerte forekomsten av naturbeitemark i nedre del av Sjørdalen, slik den er avgrenset i Naturbasen, vil ikke bli berørt av det omsøkte tiltaket. Ecofact har imidlertid funnet grunnlag for at beitepåvirkningen fra sau strekker seg lenger inn i dalen enn det området som er avgrenset per i dag. Av denne grunn er det fra konsulentens side foreslått ny avgrensning i henhold til DN-håndbok nr. 13 for naturtypen «Naturbeitemark» som går lenger inn i dalen. Ut fra lokalitetens størrelse og hevd er videre naturtypens verdi foreslått oppjustert fra lokalt viktig (C-område) til viktig (B - regional verdi). Beitemarkssopp er mangelfullt undersøkt i området, men potensialet for slike sopparter er til stede.

Den viktigste effekten av tiltaket vil være fysiske inngrep i forbindelse med nedgraving av rør og atkomstveg. Fylkesmannen vurderer det slik at disse tekniske inngrepene vil gi middels negativt omfang for biologisk mangfold. Dersom NVE finner at vilkårene i vannressursloven § 8 er oppfylt i denne sak, anmoder vi, som påpekt i den naturfaglige rapporten, om at det oppstilles vilkår som sikrer at toppdekket langs rørgatetrasséen tas vare på under anleggsfasen og legges tilbake slik at revegeteringen av området kan skje relativt hurtig.

Reindrift

Tiltaksområdet er del av Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt, og området brukes primært til vår- sommer- og vinterbeiter. Det er også høstbeiter ved og sør for planlagt inntak.

Det er uheldig med inngrep i dette forholdsvis urørte utmarksområdet, og for reindrifta er det særlig problematisk dersom kraftutbygging legger til rette for økt ferdsel i reinbeiteområder. Planlagt vei opp til kraftstasjon kan bli attraktiv for å lettere komme seg på tur inn i området og videre opp på fjellet. Dette vil forstyrre rein på beite, og særlig i sårbare perioder på våren og høsten vil økt menneskelig aktivitet i området være svært uheldig. Vi ber derfor NVE vurdere å sette som vilkår at adkomstvei stenges med bom.

Anleggsperioden vil også medføre negative konsekvenser for reindrifta. Forutsatt at anleggsperioden tilpasses reindrifta og adkomstvei stenges med bom, vurderer Fylkesmannen at tiltaket har moderate negative konsekvenser for reindrift.»

Nordland fylkeskommune vedtok følgende på fylkestingssamling den 20-22.4.2015:

« ...

3. Fylkestinget i Nordland anbefaler NVE å gi tillatelse til bygging av Sjørdalselva kraftverk. Fylkestinget forutsetter at anleggsperioden legges utenom reinens kalvingsperiode og at ferdsel reguleres i denne perioden. Fylkestinget forutsetter at tiltaket ikke får negative konsekvenser rødlistede arter og at avbøtende tiltak foreslått av tiltakshaver følges opp.

[...]

6. Dersom det blir gitt tillatelse til ett eller flere av de omsøkte kraftverkene, ber fylkestinget om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldloven §§ 8-12, og med vannforskriften § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:

- a. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.
- a. Detaljplanleggingen må skje i nær dialog med reindriftsnæringen.
- b. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.
- c. Detaljplanleggingen må påse at rødlistearter og regionalt viktige naturtyper ikke blir skadelidende av tiltaket.
- d. Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.»

Sametinget uttalte seg i brev datert den 20.1.2015:

« ...

Hva gjelder Sjørdalselva småkraftverk varslet Sametinget i brev datert 31.12.2012 tiltakshaver Minikraft AS om befaring av omsøkte tiltak før vår endelige uttalelse kunne gis. Sametinget opplyste om at nevnte befaring ville kunne finne sted medio mai/begynnelsen av juni 2013. Vi ba videre om aksept av befaringskostnadene. Da Sametinget ennå ikke har mottatt aksept av kostnadene har befaring av Sjørdalselva småkraftverk ennå ikke blitt gjennomført.

Sametinget vil derfor hva gjelder Sjørdalselva småkraftverk fortsatt ha behov for å gjennomføre en befaring før vår endelige uttalelse kan gis. Tiltakshaver Strømdalskraft SUS vil tilskrives i egen ekspedisjon varsel om befaring. Sametinget forventer forøvrig at konsesjon for Sjørdalselva småkraftverk ikke gis før Sametingets endelige uttalelse foreligger.»

Statens vegvesen uttaler seg i brev datert 6.2.2015:

« ...

Merknader

I henhold til veglovens § 29 så er byggegrensa langs offentlig veg 50 meter fra veimidten, om ikke annet er fastlagt i reguleringsplan eller særskilt vedtak. Statens vegvesen gjør oppmerksom på at det må søkes dispensasjon for tiltak som ligger innenfor denne byggegrensen.

Dersom det skal graves langs, over, under fylkesveien må det søkes særskilt til Statens vegvesen om dette jf. veglovens § 32 med forskrifter. Dersom det skal gjøres inngrep på Statens vegvesens eiendomsområde må det også søkes særskilt jf. veglovens § 57.

Det må søkes særskilt om arbeidsvarsling til Statens vegvesen i god tid før arbeidet starter.»

Nordlandsnett uttaler seg i e-post datert 8.4.2015:

« ...

Vi vil bemerke at 132 kV linjen Svartisen – Halså med tilhørende transformering 420/132 kV i Svartisen må være bygd før kraftverkene kan få nettilknytning.

Linjen er under bygging og forventes ferdigstilt i løpet av 2016.»

FNF Nordland uttalte seg den 24.4.2015. De oppsummerte sin vurdering med følgende:

« ...

FNF Nordlands vurdering

FNF Nordland besitter ikke kunnskap om friluftsliv utover det som er kommet frem i søknaden, men stiller spørsmålsteget ved kunnskapsgrunnlaget for naturmiljø. Miljørapporten er basert på én befaring og store deler av både elva og rørgata ble ikke befart.

Utover det har vi ingen ytterligere bemerkninger til det omsøkte tiltaket.»

Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt uttalte seg den 30.4.2015:

« ...

Reinbeitedistriktet vil bli berørt av de 3 prosjektene, men Melfjordbotn vil by på særlige problemer hvis det ikke utføres avbøtende tiltak. Det er 2 terskler i elva som vil kunne hindre de 2 flyttveiene i området.

Min part ønsker at det avholdes en befaring. Han vil ta kontakt for å avtale tidspunkt.

For de andre prosjektene vil det bli krevd erstatning og andel av kraftomsetning.

Etter at befaring er gjennomført vil en komme tilbake med en endelig uttalelse i det denne må betraktes som foreløpig.»

Direktoratet for mineralforvaltning uttalte seg den 13.4.2015:

«NVE har sendt ut en søknad om utbygging av 3 småkraftverk på høring; Sjødalselva, Buvikelva og Melfjordbotn. For to av disse anleggene, Sjødalselva og Buvikelva, vil utbyggingen få konsekvenser for mineralske forekomster. Begge er breelvavsetninger, forekomster av sand- og grus, mens Buvika også er registrert som elveavsetning og strandavsetning.

[...]

DNF sin vurdering

Begge forekomstene er av Norges geologiske undersøkelse (NGU) klassifisert som lokalt viktig, oppdatert 28. juni 2011. Forekomstene ligger begge plassert lavere enn selve kraftanlegget, langs det berørte vassdraget. Varierende nivå av vannføring i elvene kan føre til økte erosjonskrefter på disse løsmasseforekomstene. Det er ikke grunn til å tro at dette vil føre til noen markant påvirkning av forekomstene.

Det er DMF sin vurdering at utbygging av kraftanlegg i disse elvene ikke vil medføre at de to forekomstene blir gjort permanent utilgjengelig. På den bakgrunn har vi ingen ytterligere merknader til saken på dette stadiet.»

Kystverket uttalte seg til saken den 15.1.2015:

«Kystverket Nordland har ut fra havne- og farvannsmessige synspunkt i denne omgang ingen merknader til oppstart av de tre omsøkte småkraftverkene.

Kystverket gjør oppmerksom på at alle tiltak i og ved sjø krever egen tillatelse etter havne- og farvannslovens bestemmelser. Kommunen skal behandle søknader om tiltak i kommunalt sjøområde, mens Kystverket behandler søknader om tiltak i statlige fiskerihavner og tiltak i, og tilgrensende til, hoved- og biled. De her omsøkte tiltakene ligger i kommunalt sjøareal og eventuelle tilhørende søknader om tiltak i sjø skal derfor vurderes etter havne- og farvannsloven av Rødøy kommune.»

Minikraft AS tar de innkomne uttalelsene til etterretning i brev datert 17.6.2015, og kommenterer ingen enkeltuttalelser utover det.

Tilleggsopplysninger

Søknaden er endret noe i epost mottatt fra Minikraft AS datert 14.7.2015. Prosjektet er nå omsøkt med to inntak og to turbiner. Dette fremgår av hovedtabell og den tekniske beskrivelsen av prosjektet i dette dokumentet. Den nye løsningen er ikke sendt på høring da den er vurdert som mindre omfangsrik enn den opprinnelige søknaden.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter to nedbørfelt på hhv. 3,4 (delfelt 1) og 2,8 km² (delfelt 2) ved inntakene, og middelvannføringen er beregnet til hhv. 308 og 242 l/s for disse feltene. For delfelt 1 er effektiv innsjøprosent på 0,7 %, nedbørfeltet har en breandel på 0 % og en høyfjellandel på 82,7 %. For delfelt 2 er effektiv innsjøprosent på 0,2 %, nedbørfeltet har en breandel på 0 % og en høyfjellandel på 98,5 %. Feltene har lavvannsperioder både sommer og vinter, og markerte perioder med høy avrenning både vår og høst.

5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 57 og 55 l/s for delfelt 1 og 45 og 43 l/s for delfelt 2. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til hhv. 52 og 41 l/s for delfelt 1 og 2.

Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til hhv. 770 og 600 l/s for delfelt 1 og 2, og minste driftsvannføring på hhv. 77 og 60 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 52 og 41 l/s hele året fra hhv. delfelt 1 og 2.

Ifølge søknaden vil dette medføre at ca. 70 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden, men som tidligere nevnt er søknaden endret noe i forbindelse med sluttbehandlingen. NVE har ikke mottatt nye detaljerte hydrologiske beregninger for de to delfeltene. Dette kan medføre noe avvik sammenliknet med de opprinnelige tallene. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget

være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Det er omsøkt en maksimal slukeevne tilsvarende 250 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på hhv. 52 og 41 l/s hele året for delfelt 1 og 2. Det meste av restvannføringen vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen, men antallet flomepisoder dempes noe. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammene 32 dager i et middels vått år. I 2 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltene er helt ubetydelige da disse er små, svært bratte og består av mye bart fjell.

NVE mener at den omsøkte maksimale slukeevnen er høy og vil frata de to elveavsnittene størsteparten av dets naturlige vannføringsdynamikk.

Produksjon og kostnader

Med bakgrunn i de hydrologiske dataene, som er lagt frem i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Sjørdalselva kraftverk til omtrent 5,8 GWh fordelt på 2,6 GWh vinterproduksjon og 3,2 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 25 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 4,5 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Det legges merke til at summen av sommer- og vinterproduksjon oppgitt i den endrede søknaden avviker fra årsproduksjon i søknaden for begge delfelt. En sammenlikning med opprinnelig søknad tyder på at tallene for vinter- og sommerproduksjon ikke er oppdaterte. NVE har kommet frem til utbyggingskostnader som er ca. 30 % høyere enn søkers anslag. Det er kostnad for maskin og elektro som avviker mest. Vi legger til grunn 35 mill. kr. for det nye alternativet i 2015 prisnivå.

Basert på konsesjonssøkers verdier med kostnad referert til 2015 prisnivå, vil omsøkte prosjekt ha en spesifikk utbyggingskostnad på 6,31 kr/kWh og LCOE på 47 øre/kWh. Dette er høyt i forhold til konsesjonssaker de siste årene. Med en usikkerhet på ± 20 % for kostnadsoverslaget kan energikostnaden over levetiden (LCOE) være mellom 39 og 55 øre/kWh. Energifkostnaden over levetiden tilsvarer den verdien kraften må ha for at prosjektet skal få positiv netto nåverdi. Beregningene forutsetter en kalkulasjonsrente på 6 %, økonomisk levetid på 40 år og drifts- og vedlikeholdskostnader på 5 øre/kWh.

NVE vurderer tiltaket til å ha høye kostnader i forhold til andre småskala vannkraftverk som har søkt konsesjon de siste årene, og kostnadene er også høye i forhold til konsesjonsgitte vindkraftverk.

Med de forutsatte kraft- og sertifikatprisene vil tiltaket kun få positiv nettonåverdi dersom enten investeringskostnader blir lavere enn det som er beregnet fra opplysningene i søknaden eller framtidig inntekt fra kraftsalg blir høyere enn det som er lagt til grunn i våre beregninger.

Naturmangfold

Ecofact AS har gjennomført kartlegging av biologisk mangfold i forbindelse med søknad om Sjørdalselva kraftverk.

Naturtyper og arter

De øvre delene av influensområdet er preget av bjørkeskog av typen blåbærskog og partier med bart fjell. Ved planlagt påhugg og kraftstasjon dominerer store områder med rasvifter og ur/blokkmark som går over i beitemark. Beitemarkspreget blir tydeligere når lenger utover i dalen hvor det også er kartlagt en naturbeitemark.

De berørte elvene renner i til dels bratte løp, men også i roligere strykpartier. Elvene renner over mye blankskurt berg og steinur og det er ikke registrert noen biologiske verdier knytte til disse.

Naturbeitemarka som er registrert i Sjødalen gis verdi B da området er i god hevd, men mangelen på sjeldne/ rødlistede arter medfører at verdien ikke blir høyere.

Fylkesmannen kommenterer forholdet til naturbeitemarka i sin høringsuttalelse og vurderer at de tekniske inngrepene vil gi middels negativt omfang for biologisk mangfold. Dersom det gis konsesjon mener de at NVE må sikre vilkår som ivaretar toppdekket langs rørgatetraseen for å sikre en hurtig revegetering. Fylkeskommunen forutsetter også at avbøtende tiltak følges opp dersom det gis konsesjon. De forutsetter også at tiltaket ikke vil få negative konsekvenser for de rødlistede artene strandsnipe (nær truet, NT) og fiskeørn (sårbar, VU) ved en konsesjon. Forum for natur og friluftsliv i Nordland stiller spørsmålstegn ved kunnskapsgrunnlaget, men spesifiserer ikke dette nærmere.

NVE er enig med FM og FK i at dersom det gis konsesjon må eventuelle avbøtende tiltak følges opp i en byggefase. Slik prosjektet er omsøkt nå vil de fysiske inngrepene i området bli færre enn opprinnelig omsøkt da store deler av rørgaten er erstattet med boring av tunnel. Veien inn til kraftstasjonen vil imidlertid bli noe lengre, men denne vil for det meste gå gjennom urmasser og i mindre grad påvirke beitemarka slik NVE vurderer det. Denne vurderingen er basert på opplysninger i søknaden og NVEs sluttbefaring i området. Det var til dels vanskelig å ta seg fram til den indre delen av dalen langs planlagt veitrasé frem til planlagt kraftstasjonen på grunn av store steinblokker.

Når det gjelder rødlistearter er ikke lenger strandsnipe vurdert som nær truet på norsk rødliste for arter 2015. Fiskeørn er nedgradert fra sårbar til nær truet grunnet en solid bestand i Sverige og med sterk økning de siste 30 år. Forholdet til fiskeørn kan avbøtes dersom det gis konsesjon, og forholdet til rødlistearter og naturtyper er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet slik NVE vurderer det.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Sjødalen kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 9.3.2016. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jmfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Sjødalselva kraftverk finnes det en naturbeitemark med verdi B og det forekommer fiskeørn (NT), jerv (EN) og gaupe (EN) sporadisk i området. En eventuell utbygging av Sjødalselva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og

økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt eventuelle avbøtende tiltak.

NVE har også sett på virkningen fra Sjørdalsleva kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Vi vil se nærmere på naturtypen naturbeitemark som er vurdert å kunne bli påvirket dersom Sjørdalselva bygges ut. Det er registrert 22 naturbeitemarker i Rødøy kommune ifølge Naturbase. Tre av disse er gitt verdi A (Svært viktig), fem verdi B (viktig) og 14 verdi C. Naturbeitemarken i Sjørdalen er gitt verdi B og den vil kun bli berørt i randsonen dersom kraftverket bygges ut. Det avgjørende for naturtypen er at beitetrykket opprettholdes i området i tiden fremover. NVE har tidligere vurdert at påvirkningen ved en eventuell utbygging vil bli begrenset. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Reindrift

Det planlagte tiltaket ligger innenfor Hestmannen/ Strandtindene reinbeitedistrikt og berører ifølge reindriftskartet på nett et område som brukes til beite på flere årstider. Nærmeste flyttlei ligger et godt stykke unna de planlagte inngrepene.

Fylkesmannen er bekymret for om en utbygging vil medføre økt ferdsel inn i området som per i dag er lite tilgjengelig og fremstår som relativt urørt. Dersom det blir en utbygging ønsker de at veien inn til kraftstasjonen stenges med bom. De forutsetter også at anleggsperioden tilpasses reindriften i området ved en eventuell utbygging. Gitt disse tiltakene anser Fylkesmannen at tiltaket vil ha moderate negative konsekvenser. Fylkeskommunen ønsker også at en eventuell anleggsperiode legges utenfor reinens kalvingsperiode og at ferdsel reguleres i den perioden. Reinbeitedistriktet har ikke kommentert forholdet til Sjørdalen kraftverk spesielt.

Søker ønsker på sin side å ta hensyn til reindriftsinteressene slik det framgår av søknaden. De nye planene for kraftverket medfører et mindre omfattende inngrep i terrenget når rørgaten til det ene inntaket er bytte ut med tunnel. Veien inn til kraftverket vil bli noe lengre enn opprinnelig omsøkt, men en nedgravd rørgate i samme trasé ville påført terrenget de samme inngrepene slik NVE vurderer det.

Dersom det gis konsesjon til tiltaket vil NVE vurdere de avbøtende tiltakene som har fremkommet i høringsrunden. NVE mener at dersom anleggsperioden planlegges i samråd med reinbeitedistriktet vil ikke virkninger for reindrift være avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Vi vurderer det også slik at selv med en vei inn til kraftstasjonen vil ikke dette området generere merkbart mer ferdsel da det er svært bratt videre opp på fjellet.

Landskap/friluftsliv/brukerinteresser

Sørdalen er en sidedal til Straumdalen som går østover fra Strømsvik. Elva som planlegges bygd ut drenerer et mindre felt fra fjellene nord for Melfjorden. Dalen går i nord-sør retning og har en bratt fall i søndre deler hvor elva kaster seg ned fra fjellet. Høyeste kote i feltet er toppen av Seiskallåfjellet på kote 745 moh.

Deler av området er brukt som beite for både storfe og sau i lengre tid noe som har satt sitt preg på landskapet, spesielt i dalbunnen. Det går en 132 kV linje langs dalen innover og noen eksisterende skogsveier strekker seg et stykke innover dalen. Grunneier har en hytte like oppstrøms det ene inntaket.

Det har ikke fremkommet noe i høringsrunden som omhandler friluftsliv- og brukerinteresser i dalen og fjellområdet innenfor.

NVEs vurderinger av inngrepene i dalen er basert på informasjon fra søknaden og NVEs sluttbefaring. Terrengtet fra enden på dagens traktorvei og beitemark og frem til den planlagte plasseringen av kraftstasjonen er sterkt preget av grove steinmasser og rasmark iblandet noe spredt bjørkeskog. Det er et krevende terreng å anlegge vei i, og det må sprenges og fjernes mye stor stein. Inn mot stasjonsområdet må en større ur krysses i nedkant.

Foto av parti inn mot stasjonsområdet.

Ifølge NVE atlas ligger kraftstasjonsområdet innenfor et område med en potensiell fare for jord- og flomskred, utløpsområde for steinsprang og snøskred. Dette betyr at en eventuell utbygging må ta høyde for naturhendelser som kan medføre skade for installasjoner og mennesker som ferdes der.

Med en utbyggingsløsning basert på tunneldrift fra stasjonen og opp til begge inntakene mener NVE at forholdet til inngrep i landskapet begrenser seg noe. Anleggsveien inn til stasjonen med tilhørende riggområde vil fremstå som et betydelig nytt inngrep i dalen sammen med kraftstasjonsbygget. Det vil også bli en redusert vannføring i to elver som i dag er med på å prege landskapet i den indre delen av dalen.

Basert på dagens kunnskap om bruken av dalen og omfanget av de planlagte inngrepene mener NVE at forholdet til landskap og brukerinteresser ikke vil være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Samlet vurdering for landskap og brukerinteresser

I Rødøy kommune er det i dag to vannkraftverk i drift. Det er Reppa kraftverk med en installert effekt på 10 MW og Kistafossen kraftverk (1,6 MW). To anlegg er for tiden under bygging i Rødøy kommune. Dette er Smibelg og Storåvatn kraftverk (56 MW) og Gjervalåga kraftverk (5,2 MW). I tillegg er det gitt konsesjonsfritak for en utbygging i Møllebekken og Austerelv (0,55 MW). I NVEs ressurskartlegging er det potensial for ytterligere 32 små vannkraftprosjekter i Rødøy med en samlet installert effekt på 24 MW og produksjon på 99 GWh. Det foreligger søknader for tre av disse prosjektene; Melfjordbotn, Sørrelva og Buvikelva. Det er to resterende Samla Plan prosjekter i Rødøy kommune: Stelåga og Nattmoråga. Det er to vernede vassdrag som ligger delvis i Rødøy kommune, Glomdalselva og Gjervaelva.

Det ligger ingen kraftverk i umiddelbar nærhet til Sørðalselva og Sørðalen. Kistafossen kraftverk ligger i utløpet av Strømdalselva, et godt stykke unna Sørðalen. En utbygging av Sørðalselva kraftverk vil slik vi vurderer det ikke berøre de samme landskaps- og brukerinteressene som Kistafossen berører. Kistafossen kraftverk ligger nede ved fjorden ved Innerkista. Buvikelva kraftverk, som er behandlet samtidig som Sørðalselva, ligger ut mot Værangfjorden i et helt annet landskapsrom enn Sørðalen. Vi har ikke funnet det nødvendig å vurdere disse to sakene opp mot hverandre når det gjelder samlet belastning for landskap og brukerinteresser.

Samlet belastning for landskap og brukerinteresser er ikke tillagt vesentlig vekt i vår vurderingen av konsesjonsspørsmålet for Sørðalselva kraftverk.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Sørðalselva kraftverk vil gi ca. 5,8 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som lite for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneier og generere skatteinntekter. Videre vil Sørðalselva kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

Sørðalselva kraftverk vil produsere 5,8 GWh i et gjennomsnittså og ha en utbyggingskostnad som er over gjennomsnittet for småkraftverk.

I dette vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Sørðalselva kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. Hensynet til landskap er imidlertid vektlagt. I høringsrunden ble det rettet lite motstand mot prosjektet, men det ble av noen parter pekt på behovet for å ta hensyn til reinens kalvingsperiode og at ferdsl i området reguleres dersom det bygges ut.

NVE mener at virkningene av en utbygging vil være begrensede med den utbyggingsløsningen som nå er omsøkt med boring av tunnel til begge de planlagte inntakene.

Av hensyn til de registrerte naturverdiene som vil bli berørt ved en eventuell utbygging mener NVE at det må slippes en tilstrekkelig minste vannføring dersom kraftverket bygges og det må tas hensyn til den registrerte naturbeitemarka i en byggefase.

NVE mener at konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser er akseptable, og at fordelene i form av en økt produksjon av fornybar energi på ca. 5,8 GWh/år overstiger disse ulempene.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Strømdalskraft SUS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Sjørdalsleva kraftverk Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Strømdalskraft SUS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer en nettilknytning på ca. 2200 m fra kraftstasjonen til eksisterende nett. For tilknytning til nettet vil det bli lagt en jordkabel, med nominell spenning på 22 kV og et tverrsnitt på 95 mm². Det skal også installeres en generator med spenning på 0,69 kV og en transformator for omsetning til 22 kV.

Strømdalskraft SUS har søkt om anleggskonsesjon for bygging og drift av nødvendige høyspentanlegg, inkludert generator, transformator og høyspentledning til eksisterende nett.

Relevante høringsuttalelser

Nordlandsnett AS skriver i e-post av 8. april 2015 at 132 kV ledningen Svartisen–Halsa med tilhørende transformering i 420/132 kV i Svartisen transformatorstasjon må være bygd før kraftverket kan knyttes til nettet. Ledningen er under bygging og forventes ferdigstilt i løpet av 2016.

Statens vegvesen region nord skriver i uttalelse av 6. februar 2015 at deres anliggende er forholdet til Fv. 17 og kabelens kryssing av denne. I henhold til veglovens § 29 er byggegrensen langs offentlig vei 50 meter fra midt i veien, om ikke annet er fastlagt i reguleringsplan eller særskilt vedtak. Statens vegvesen gjør oppmerksom på at det må søkes dispensasjon for tiltak som ligger innenfor denne byggegrensen. Dersom det skal graves langs, over, under fylkesveien må det søkes særskilt til Statens vegvesen om dette, jf. veglovens § 32 med forskrifter. Dersom det skal gjøres inngrep på Statens vegvesens eiendomsområde, må det også søkes særskilt jf. veglovens § 57. Det må søkes særskilt om arbeidsvarsling til Statens vegvesen i god tid før arbeidet starter.

Rødøy Lurøy kraftverk skriver i uttalelse av 9. oktober 2012 vedlagt konsesjonssøknaden, at det ifølge Nordlandsnett ikke er kapasitet i regionalnettet i området, dette gjelder også anlegg som knytter seg til distribusjonsnettet til underliggende konsesjonær. Nordlandsnett arbeider med å utbedre flaskehalser i nettet, antatt idriftsettelse er antatt 2016. I uttalelse 10. april 2015 til søknaden, skriver Rødøy Lurøy kraftverk at det er tilgjengelig kapasitet i distribusjonsnettet, men det tas forbehold om endelig teknisk løsning etter utført dynamisk nettanalyse.

NVEs vurdering og konklusjon

NVE er kjent med at det må gjennomføres tiltak i regional og sentralnett for at det skal være mulig å tilknytte ny produksjon i området. Imidlertid er det de siste årene blitt gitt konsesjon til en rekke tiltak, blant annet 132 kV ledning Svartisen–Halsa som ifølge utbygger forventes idriftssatt mot slutten av 2016, og økt transformering i Svartisen transformatorstasjon. Når disse anleggene settes i drift, vil det være plass i overliggende nett. Distribusjonsnetteier Rødøy Lurøy kraftverk, uttaler at det er plass i eksisterende nett til å ta imot ny produksjon fra Sjørdalen kraftverk. NVE forutsetter at Strømdalskraft kommer til enighet om nettilknytningen med Rødøy Lurøy kraftverk.

Nettilknytningen er planlagt som en ca. 2,2 km lang jordkabel langs adkomstveien som skal bygges til kraftverket, og langs Fv. 17. NVE vurderer derfor at eventuelle miljøvirkninger av jordkabeltraseen vil være tilsvarende som for adkomstveien, og vurderes derfor sammen med denne. Dette gjelder også øvrige temaer som kulturminner og kulturmiljøer, reindrift og landskap. Hvordan disse temaene blir ivaretatt under anleggsarbeidene skal inngå i detaljplan som utarbeides for kraftverket. Traseen må imidlertid krysse Fv. 17, det er ikke beskrevet nærmere hvordan dette skal gjøres, men NVE forutsetter at Strømdalskraft skaffer seg de nødvendige tillatelser fra Statens vegvesen for å gjennomføre kryssingen, og at hvordan en slik kryssing er tenkt, inkluderes i detaljplanen som skal utarbeides.

NVE mener det er hensiktsmessig å gi Strømdalskraft SUS anleggskonsesjon for nettilknytning av Sjørdalselva kraftverk med en ca. 2,2 km lang 22 kV jordkabel fra ny kraftstasjon til overliggende distribusjonsnett, samt transformator og generator i Sjørdalselva kraftverk.

NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jmf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan

oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

		Delfelt 1	Delfelt 2
Middelvannføring	l/s	308	242
Alminnelig lavvannføring	l/s	52	41
5-persentil sommer	l/s	57	45
5-persentil vinter	l/s	55	43
Maksimal slukeevne	l/s	770	600
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	250	248
Minste driftsvannføring	l/s	77	60

Strømdalskraft SUS har foreslått å slippe en minstevannføring på 52 l/s fra delfelt 1 og 41 l/s fra delfelt 2 hele året. Ingen av høringspartene har foreslått andre tallfestede verdier for slipp av minstevannføring. Miljørapporten som følger søknaden har vurdert at det er tilstrekkelig å slippe minstevannføring lik alminnelig lavvannføring for å opprettholde livet i og rundt de omsøkte elvene.

NVE har i sitt vedtak vurdert at med de foreslåtte verdiene for minstevannføring vil kraftverket ha akseptable virkninger for naturmangfold og landskap.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 50 og 40 l/s fra hhv. delfelt 1 og 2 hele året. Dette er i henhold til søknaden.

Dersom tilsiget ved inntaket er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi inntaket. NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet ”Forholdet til energiloven”.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell angir rammene som ligger til grunn for konsesjonen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak	Inntakene skal plasseres i tråd med det som er beskrevet i eget notat den 14.7.2015. Inntaket skal utformes slik at det ikke medfører vesentlig oppdemming av arealer oppstrøms inntaket. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Vannveien skal bestå av tunnel på begge de omsøkte strekningene som beskrevet i notat den 14.7.2015.
Kraftstasjon	Kraftstasjon skal ligge i dagen på ca. kote 140 som beskrevet i notat den 14.7.2015
Største slukeevne	Søknaden oppgir 770 og 600 l/s for hhv. delfelt 1 og 2.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 77 og 60 l/s for hhv. delfelt 1 og 2.
Installert effekt	Søknaden oppgir ca. 1,2 MW for begge delfeltene.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir to peltonturbiner.
Vei	Permanent vei inn til kraftstasjonen skal bygges i tråd med det som er oppgitt i søknaden.
Nettilknytning	Nettilknytningen skal inngå i detaljplanene for anlegget.
Deponi	Det skal lages plan for deponering av overskuddsmasser i forbindelse med utarbeidelse av detaljplaner for tiltaket.
Annet	Detaljplanleggingen må skje i nær dialog med reindriftsnæringen.

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer i tabellen ovenfor kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Sametinget hadde følgende kommentar i sin høringsuttalelse til saken: «*Sametinget vil derfor hva gjelder Sjødalselva småkraftverk fortsatt ha behov for å gjennomføre en befaring før vår endelige uttalelse kan gis. Tiltakshaver Strømdalskraft SUS vil tilskrives i egen ekspedisjon varsel om befaring. Sametinget forventer forøvrig at konsesjon for Sjødalselva småkraftverk ikke gis før Sametingets endelige uttalelse foreligger.*»

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med Sametinget for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan.

Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

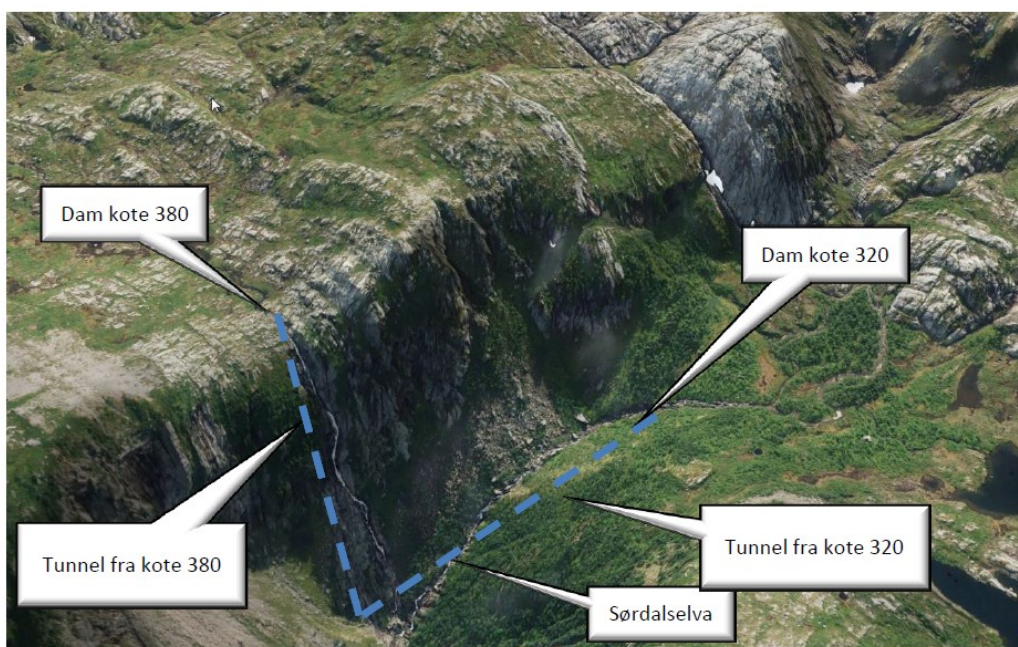
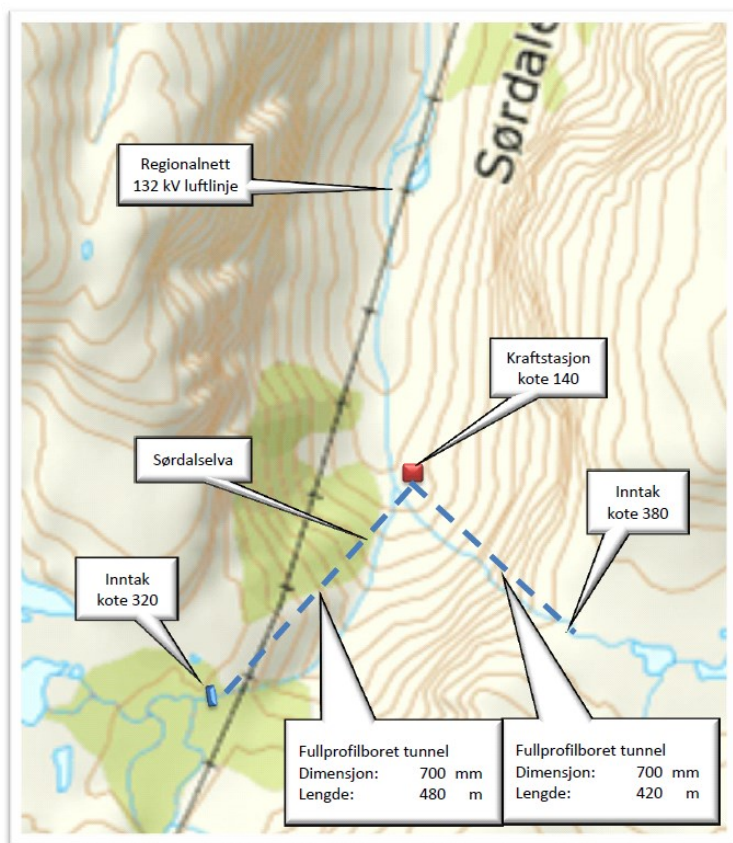
Post 10: Registrering av minstevannføring m.v.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Vedlegg

Kart som viser plassering av inntak og kraftstasjon. Vei til kraftstasjonen er ikke tegnet inn her.

Overføringstunnel kote 380

Foto: norge3d.no